

משרד הכלכלה והתעשייה
הממונה על חופש המידע

י"א אדר תשפ"א
23 פברואר 2021

לכבוד
מר אלעד מלכא
האינטרס שלנו - הלובי שלך

שלום רב,

הנדון: בקשה לקבלת מידע מכוח חוק חופש המידע, תשנ"ח - 1998

טיוטת צו היבוא והיצוא (קבוצות יבוא), התש"ף - 2020
סימוכין: פנייתכם מיום 29.11.20

ראשית, תודה על פנייתך בנושא שבנדון.

עניינה של בקשתך למידע, אשר הועברה למשרדנו, הכלכלה והתעשייה, הוא טיוטת צו היבוא והיצוא (קבוצות יבוא), התש"ף - 2020.

בפנייה למשרדנו, ציינת כי הינך מבקש לקבל את החומרים שהתקבלו מהערות הציבור הציבור בנושא, בין באמצעות המערכת ובין באמצעים אחרים. עוד צוין על ידך כי תבקש לקבל התייחסויות של משרדי ממשלה וגופים ממשלתיים, ככל שישנם.

ראשית, הועברה בקשתך לקבלת מידע ליחידה המקצועית הרלוונטית, במקרה דנן, מינהל התקינה (להלן: "היחידה המקצועית").

יחידה זו אספה וריכזה את המידע הקיים בהלימה לבקשה, אשר לפי הרלוונטיות, נשלח למספר לא מבוטל של משרדי ממשלה ויחידות סמך, חברות, יבואנים וכיו"ב, שהמידע נשוא בקשתך נוגע אליהם כ"צדדי ג".

פניות אלו, באשר להן עודכנת, בוצעו כמתחייב מסעי' 13 לחוק חופש המידע, תשנ"ח - 1998, (להלן: "החוק"), זאת על מנת לקבל את עמדות הצדדים השלישיים בעניין אפשרות מסירת המידע.

משהתקבלו התייחסויותיהם של צדדי ג', אלו נבחנו על ידי משרדנו - בליווי נציגי היחידה המקצועית, כמו גם היועצים המשפטיים - הן אלו המלווים את היחידה המקצועית והן אלו המנחים את תחום חופש המידע, בהלימה לסעיפי החוק, ובראי הפסיקה הרלוונטית - על כך יורחב בהמשך.

בתום הבחינה המקצועית והמשפטית, אבקש להשיבך - בשם המשרד, כדלקמן:

ראשית, מצ"ב קישור לדף אינטרנט המרכז מידע רב ומשמעותי הרלוונטי לבקשתך למידע:

[אתר החקיקה הממשלתי - טיוטת צו היבוא והיצוא \(קבוצות יבוא\), התש"ף - 2020 \(tazkirim.gov.il\)](http://tazkirim.gov.il)

בעמוד אינטרנטי זה תמצא, בין היתר, 25 הערות ציבור - לטיוטת הצו שבנדון.

כמו כן, תוכל למצוא בו את החקיקה המסמיכה (פקודת היבוא והיצוא [נוסח חדש], התשל"ט-1979), טיוטת הצו / חקיקת משנה, קובץ RIA - דוח הערכת השפעות רגולציה: עדכון קבוצות יבוא טיוטה להערות הציבור וטבלת סיווג קבוצות יבוא.

שנית, הבחינה המוזכרת לעיל, העלתה כי חלק מהמסמכים הרלוונטיים לבקשה הינם בגדר היועצות פנימית, קרי תכנים, אשר נכתבו במהלך וכתוצאה מדיונים פנימיים/התייעצויות פנימיות, בין עובדי רשויות ציבוריות.

חלק אחר, כולל סודות מסחריים, באופן המקיים את התנאים המוגדרים ו/או קבועים בחוק עולות מסחריות וחוק חופש המידע - לעניין "סוד מסחרי".

א. ההיבט המשפטי:

על חשיבותה של זכות האזרח לקבל מידע מרשות ציבורית - איש לא יחלוק: חופש המידע הוא ממאפייניה של התרבות הדמוקרטית. עם זאת, זכות זו איננה מוחלטת.

1. סעיף 9(ב)(4) לחוק קובע:

(ב) רשות ציבורית אינה חייבת למסור מידע שהוא אחד מאלה:

(4) מידע בדבר דיונים פנימיים, תרשומות של התייעצויות פנימיות בין עובדי רשויות ציבוריות, חבריהן או יועציהן, או של דברים שנאמרו במסגרת תחקיר פנימי, וכן חוות דעת, טיוטה, עצה או המלצה, שניתנו לצורך קבלת החלטה, למעט התייעצויות הקבועות בדין;

סעיף זה, המסייג את חובת מסירת המידע על ידי רשות ציבורית, מקום שמדובר במידע בדבר דיונים פנימיים, תרשומות פנימיות, תחקירים פנימיים, חוות דעת פנימיות, טיוטות, עצות או המלצות הנערכים בשלבים שונים של תהליך קבלת החלטות, נועד לאפשר את פעולתן התקינה של הרשויות הציבוריות בתהליך עבודתן וגיבוש מדיניותן והחלטותיהן.

מטרתו - להקל על קיומו של שיח פתוח, חסר מעצורים ומגבלות, בין הגורמים השונים הפועלים בתחומי הרשות הציבורית, לאור ההבנה והתודעה כי חשיפת תיעוד המשקף תהליכי עבודה פנימיים עלולה לחבל בחופשיות השיח והאינטראקציה הפנימית, כפי שהיא באה לידי

משרד הכלכלה והתעשייה
הממונה על חופש המידע

ביטוי, בין היתר, בהתכתבויות פנימיות, ובכך לפגוע בפתיחות הנדרשת בהחלפת דעות, החיוניים לתהליך מושכל של גיבוש מדיניות וקבלת החלטות ברשות הציבורית.

זאת ועוד, בחינתן של סוגיות לעומקן מצריכה חופש מחקר, בירור, דיון וויכוח בתחומי הרשות הציבורית. ליבונן ועיבודן של הצעות העולות, תיקון, שינוי, כמו גם תהליכי החשיבה המורכבים המתרחשים בשלבים השונים של הליכי קבלת ההחלטות - נעשים, על פי רוב, רחוק מעיני הציבור, ובכך מובטח חופש זרימת המידע והביטוי בתוככי הרשות הציבורית.

כמו כן, סייג זה בא לשמר את הערכת המחוקק כי לא ניתן לקיים דיונים כנים במסגרת פעילותה של הרשות, אלא אם כן יובטח מעטה מסוים של חיסיון לתהליך גיבוש שיקול הדעת של הרשות. על רקע זה הכיר המחוקק, לצדו של אינטרס השקיפות בפעולת הרשות, גם בקיומו של האינטרס הציבורי במתן אפשרות לעובדי הציבור לקיים ביניהם שיח ושיח פנימי בחופשיות.

ובעניין זה, כבר נתן על כך ביהמ"ש דעתו, בקובעו:

תכלית הסעיף היא לאפשר לעובדי הרשות הציבורית, חברה ויועציה, לקיים דיון מקיף וממצה, שבגדרו יישמעו מכלול השיקולים ומגוון העמדות, ללא חשש שייחשפו ברבים. לסעיף זה נודע תפקיד מרכזי בהגנה על איכותן של החלטות המתקבלות על יסוד מסמכים ודיונים פנימיים, ועל האפקטיביות של הליך קבלתן (עניין גישה, פסקה 17; ע"מ 9135/03 המועצה להשכלה גבוהה נ' הוצאת עיתון הארץ, פ"ד ס(4) 217, 235 (2006)). כדברי השופטת (כתוארה אז) א' חיות בעניין גישה:

"סעיף 9(ב)(4) מבטא את אחד האינטרסים הציבוריים מפניהם נסוגה הזכות לקבלת מידע. בבסיסו ניצב הרצון למנוע את יצירתו של "אפקט מצנן" (Chilling effect), דהיינו, רתיעה של חברי הרשות הציבורית ועובדיה מקיום דיאלוג פתוח וגלוי בשל חשש כי דברים שייאמרו על ידם בדיונים פנימיים או בחוות דעת פנימיות ייחשפו לעין כול. התכלית המרכזית שבסוד הסעיף היא, אפוא, הגנה על איכות החלטותיהן של רשויות הציבור ועל האפקטיביות של תהליך קבלתן" (שם, פסקה 1 לחוות דעתה של השופטת (כתוארה אז) א' חיות).

2. סעיף 9(ב)(6) לחוק קובע:

(ב) רשות ציבורית אינה חייבת למסור מידע שהוא אחד מאלה:

(6) מידע שהוא סוד מסחרי או סוד מקצועי או שהוא בעל ערך כלכלי, שפרסומו עלול לפגוע פגיעה ממשית בערכו, וכן מידע הנוגע לענינים מסחריים או מקצועיים הקשורים לעסקיו של אדם, שגילוי עולל לפגוע פגיעה ממשית באינטרס מקצועי, מסחרי או כלכלי;

כאמור לעיל, בדיקת המשרד מצאה כי בחלק מהערות הציבור לטיטת הצו קיימים נתונים מסחריים, המשמשים מידע עסקי רגיש, אשר מצוי בליבת הפעילות של חלק מסוים מהיבואנים והמהווה גם סוד מסחרי בעל ערך, שחשיפתו עלולה להוביל לפגיעה קשה ובלתי מוצדקת באותם יבואנים.

להווי ידוע כי הזכות להגנה על סוד מסחרי הינה חלק מהזכות להגנה על הקניין, המוגנת בסעיף 3 לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, ולכן זכות זו הינה זכות חוקתית בעלת מעמד גבוה במדרג של זכויות האדם.

עוד יוער כי בפס"ד קשת (עע"מ 10845/06 שידורי קשת בע"מ נ' הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו (פורסם בנבו - 7.2.2008)), ציין בית המשפט כי ברור מלשון הסעיף שהמחוקק כיוון לכך שההגנה המוקנית בסעיף 9(ב)6) תהא בעלת פרישה מקיפה וכי לשיטת בית המשפט, הדגש במסגרת האיזון הנערך על פי סעיף 9(ב)6) לחוק, הוא על מידת הפגיעה שעלולה להיגרם לבעל המידע עקב גילוי של מידע זה.

השאלה עד כמה יפגע גילוי המידע בבעל הסוד תלויה, בין היתר, במידת מרכזיותו של הסוד המסחרי לעסקיו. ככל שהמידע נוגע ללב עסקיו של בעל הסוד המסחרי, כך ברור כי גילוי המידע יפגע יותר בעסקיו.

זאת ועוד, הוראת סעיף 9(ב)6) לחוק חופש המידע בדבר "מידע שהוא סוד מסחרי או סוד מקצועי או שהוא בעל ערך כלכלי, שפרסומו עלול לפגוע פגיעה ממשית בערכו", נוקטת לשון רחבה החולשת גם על מסמכים ומידע שאינם נכללים תחת ההגדרה הקבועה בסעיף 5 לחוק עולות מסחריות, תשנ"ט-1999:

"סוד מסחרי", "סוד" - מידע עסקי, מכל סוג, שאינו נחלת הרבים ושאינו ניתן לגילוי כדין בנקל על ידי אחרים, אשר סודיותו מקנה לבעליו יתרון עסקי על פני מתחריו, ובלבד שבעליו נוקט אמצעים סבירים לשמור על סודיותו;

כמו כן, ולעניין הפרשנות המרחיבה הניתנת לביטוי "סוד מסחרי" בחוק חופש המידע, ראה עת"מ 2346/05 איתי אטר נ' רשות ההגבלים העסקיים (פורסם בנבו, 24.11.2008), ממנה עולה כי החוק מתיר לרשות להימנע ממסירת מידע המהווה "עניין מסחרי" (ביטוי רחב יותר מסוד מסחרי), אם גילוי עשוי לפגוע ממשית באינטרס מסחרי או כלכלי.

בנוסף, הווי ידוע כי מטרת האמור לעיל היא, בין היתר, הרצון שלא להרתיע גופים פרטיים מלשתף מידע עם רשויות ציבוריות, מחשש שהרשויות יחשפו סודות מסחריים או מקצועיים שבבעלות הגופים הפרטיים.

משרד הכלכלה והתעשייה
הממונה על חופש המידע

לעניין זה: עת"מ (מינהליים י-ם) 25706-09-16 הוט מערכות תקשורת בע"מ נ' משרד התקשורת (פורסם בנבו, 10.01.2018); עע"ם 10845/06 שידורי קשת בע"מ נ' הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו (פורסם בנבו, 11.11.2008); עע"מ 11120/08 התנועה לחופש המידע נ' רשות ההגבלים העסקיים (פורסם בנבו, 17.11.2010);

ישימים לעניין זה גם דברי ביהמ"ש בעניין עת"מ (מינהליים י-ם) 14-03-25336 בעניין הוברט נ' משרד הכלכלה (פורסם בנבו, 28.02.2016), שם הודגש כי גם קיומו של אינטרס ציבורי (באותו עניין הגשת בקשה לאישור תובענה ייצוגית) אינו גובר על האינטרס של שמירת סודותיה הכלכליים והמסחריים של חברה ואינו מקנה לעותרת "זכויות יתר" על פי חוק חופש המידע.

ג. החלטת המשרד:

משרדנו מוסר לך בזאת 45 התייחסויות / הערות לציבור לטיטת צו היבוא והיצוא (קבוצות יבוא), התש"ף – 2020.

הערות אלו, כאמור, מכסות קשת רחבה של גורמים, החל במשרדי ממשלה ויחידות סמך, דרך חברות וכלה ביבואנים.

25 מהן, כאמור, מפורסמות באתר החקיקה - אשר מכתב זה מציין את הקישור דרכו ניתן להגיע אליו. 20 נוספות – בקבצים המצורפים.

לעניין הערות לציבור אותן מצא המשרד ככאלו שהחוק חוסה על פרסומן, יצוין כי היחידה המקצועית מבהירה שבכל מקרה וגם בהיעדר פרסומם, התקנים שהועלו במכתבי התאחדות התעשיינים המצורפים למכתב זה, כוללים את כל הפניות הפרטניות שקיבל המשרד מתעשיינים.

ככל שיידרש מידע בנושאים הרלוונטיים לתחומי אחריותו של משרד הכלכלה והתעשייה, נשמח להיות לך לעזר גם בעתיד.

בברכה
יוסי זולפן,

הממונה על חוק חופש המידע
משרד הכלכלה והתעשייה

העתק: גב' אלכסנדרה ארונין, מנהלת תחום בכירה מדיניות תקינה וקשרי חוץ, תקינה עו"ד אמל כולאב, הלשכה המשפטית – חופש המידע
עו"ד נחמה פרל, הלשכה המשפטית – מינהל תקינה
גב' שירן מזרחי, מרכזת בכירה סקר סיכונים, תקינה